

การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป โดยบูรณาการแหล่งเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงเชิงคู่เพชรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

The Development of Programmed Instruction Integrating Learning Resources on Sufficiency Economy as a Counterpart of Phetchaburi for Matthayomsuksa 2 Students

วไลลักษณ์ พัสตร*

Walailuk Pasadorn

อรพิน ศิริสัมพันธ์**

Orapin Sirisamphan

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป โดยบูรณาการแหล่งเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงเชิงคู่เพชรบุรี ให้มีประสิทธิภาพ 80/80 (2) เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงเชิงคู่เพชรบุรี โดยบูรณาการแหล่งเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (3) ประเมินความสามารถในการสร้างผลงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงเชิงคู่เพชรบุรี โดยบูรณาการแหล่งเรียนรู้

1) ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขา โดยบูรณาการแหล่งเรียนรู้เพชรบุรี เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงเชิงคู่เพชรบุรี 87.46/86.03 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

2) ผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขา โดยบูรณาการแหล่งเรียนรู้เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงเชิงคู่เพชรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) ผลการประเมินความสามารถในการสร้างผลงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยบูรณาการแหล่งเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงเชิงคู่เพชรบุรี พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการสร้างผลงานอยู่ในระดับ ดี

คำสำคัญ: บทเรียนสำเร็จรูป/บูรณาการแหล่งเรียนรู้/เศรษฐกิจพอเพียง

* นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

** อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาคหลักสูตรและวิธสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

The purposes of this research and development research were to: (1) develop a programmed instruction by integrating learning resources on the topic of sufficiency economy as a counterpart of Phetchaburi in order to meet the hypothetical efficiency criterion of 80/80; (2) compare the students' learning outcome gained before and after the implementation of the programmed instruction integrating learning resources on the topic of sufficiency economy as a counterpart of Phetchaburi and 3) evaluate the Matthayomsuksa 2 students' ability to create some work based on sufficiency economy as a counterpart of Phetchaburi.

The results of this study revealed as the follows:

1. The efficiency of the programmed instruction integrating learning resources on sufficiency economy as a counterpart of Phetchaburi met the efficiency criterion of 87.46/86.03 which was higher than the expected efficiency criterion of 80/80.

2. The students' learning achievement attained by using programmed instruction integrating learning resources on sufficiency economy counterpart of Phetchaburi was significantly higher at .05 level.

3. The result of the evaluation of the students' abilities to create works was at good levels.

Keyword: Programmed instruction/Integrating learning resources/sufficiency economy counterparting Phetchaburi

บทนำ

การพัฒนาประเทศไทยให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และมีแนวโน้มทวีความรุนแรงขึ้น จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับความแข็งแกร่งของระบบและโครงสร้างต่างๆ ภายในประเทศให้สามารถพึ่งตนเองได้มากขึ้นและสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีของประเทศตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้พร้อมรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างรู้เท่าทัน ดังแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554: บทนำ) ได้กำหนดขึ้นบนพื้นฐานการเสริมสร้างทุนของประเทศทั้งทุนทางสังคม

ทุนเศรษฐกิจ ทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้เข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง โดยยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา ซึ่งต้องพัฒนาคุณภาพคนในทุกมิติอย่างสมดุล ทั้งจิตใจ ร่างกาย ความรู้และทักษะความสามารถ เพื่อให้เพียงพอพร้อมทั้งทางด้านคุณธรรมและความรู้ ซึ่งจะนำไปสู่การคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล รอบคอบและระมัดระวัง ด้วยจิตสำนึกในศีลธรรม และคุณธรรม ทำให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และสามารถตัดสินใจ โดยใช้หลักความพอประมาณในการดำเนินชีวิตอย่างมีจริยธรรม ซื่อสัตย์สุจริต อดทนขยันหมั่นเพียร อันจะเป็นภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ให้คนพร้อมเผชิญต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น

จากผลการวิจัยของโครงการวิจัยเศรษฐกิจพอเพียง (ปริญญ พินุลสรารุ. 2552: 3) ได้กล่าวถึงสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษาต่างๆ ไม่บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตรเนื่องจากโรงเรียนที่น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าสู่สถานศึกษานั้น พบว่า มีการพัฒนาสื่อและเครื่องมือในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่อนข้างน้อย เช่น กระบวนการเรียนการสอนของครูผู้สอนยังไม่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนซึ่งยังมุ่งเน้นการถ่ายทอดเนื้อหาวิชา มากกว่ากระบวนการสร้างความคิด กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถพัฒนาตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตามสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ นอกจากนี้ครูผู้สอนยังขาดการออกแบบการเรียนรู้ที่นำสื่อมาพัฒนาผู้เรียนซึ่งมีค่อนข้างน้อย เพราะสื่อสามารถนำเสนอเนื้อหาให้เข้าใจง่าย และน่าสนใจ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนที่จะให้ได้ผลดี ครูต้องรู้จักนำสื่อและเทคนิควิธีการต่างๆ มาช่วยในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ เนื่องจากสื่อเป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้เข้าถึงความรู้ ทักษะ กระบวนการและคุณลักษณะตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสื่อควรเลือกให้มีความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการและลีลาการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ 2551: 27)

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่า การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาประเทศ ดังที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กล่าวไว้ว่า การศึกษาต้องมุ่งพัฒนามนุษย์ให้มีความสมดุลทั้งทางด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีความรู้และทักษะ

พื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษากการประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ 2551: 8)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้หนึ่งในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตัวเข้ากับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม นอกจากนี้คณะกรรมการบริหารโครงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษากระทรวงศึกษาธิการได้นำหลักคิด หลักปฏิบัติเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำหลักคิด หลักปฏิบัติเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการสู่การเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในทุกระดับชั้นได้อย่างถูกต้องชัดเจน และเป็นรูปธรรม โดยกำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ มาตรฐานการเรียนรู้ ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ปัญหาการนำสื่อมาใช้ในการเรียนการสอนมักเกิดขึ้นกับทุกสาระการเรียนรู้ ซึ่งรวมไปถึงสาระเศรษฐศาสตร์ด้วย โดยพบว่าตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ดังเช่น ผลงานวิจัยของรัชนี้ ประสิทธิ์เตตัง (2546: 2) พบว่า ผลการ

เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยเฉพาะสาระเศรษฐศาสตร์ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ สอดคล้องกับงานวิจัยของดวงพร วิมเนศ (2545: 3) ที่กล่าวว่าการจัดการเรียนการสอนกลุ่มวิชาสังคมศึกษามีเนื้อหาวิชามากเกินไป เนื้อหาที่มีความซ้ำซาก วิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่สอนยาก และเป็นวิชาที่เด็กเบื่อหน่าย ถึงแม้ต่างรับรู้ว่ามีประโยชน์ นอกจากนั้นวิธีการสอนของครูมักยึดที่ตัวครูเป็นศูนย์กลาง เน้นการสอนแบบบรรยาย โดยไม่คำนึงถึงความสามารถและความแตกต่างของผู้เรียน นอกจากนี้ครูยังมีพฤติกรรมการสอนที่มีใช้สื่อแบบซ้ำๆ ขาดการผลิตสื่อการสอนสำเร็จรูปไปใช้เพื่อให้ นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองน้อย ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียน ไม่เห็นความสำคัญ และไม่ตั้งใจเรียน

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปขึ้น เป็นสื่อที่ผู้เรียนได้พัฒนา ตามศักยภาพของตนเอง โดยจัดทำในรูปแบบ บทเรียนสำเร็จรูปแบบแตกกิ่งหรือบทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขา (Branching Programmed) ซึ่งมีจุดเด่นที่สำคัญ ดังนี้ คือ เป็นบทเรียนที่ตอบสนองความสามารถของผู้เรียนเป็นรายบุคคลได้อย่างเท่าเทียมกัน และยังส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง

บทเรียนสำเร็จรูปแบบแตกกิ่งหรือแบบสาขา (Branching Programmed) เป็นสื่อการสอนชนิดหนึ่งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคิด ตัดสินใจและแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง ตามหลักการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นบทเรียนสำเร็จรูปที่สร้างขึ้นโดยกำหนดเนื้อหาวัตถุประสงค์ วิธีการ ตลอดจนสื่อการสอนไว้ล่วงหน้า ทำให้ผู้เรียนสามารถค้นคว้าและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยการจัดแบ่งเนื้อหาย่อยๆ ในลักษณะของกรอบ เนื้อหาไม่ดำเนินไปตามลำดับ แต่จะจัดให้มีการเรียงลำดับเนื้อหาย่อย โดยอาศัยคำตอบของผู้เรียนเป็นเกณฑ์ ถ้าผู้เรียนตอบคำถามของข้อความ

ย่อยๆ ที่เป็นหลักของบทเรียนได้ดีก็จะมีคำแนะนำให้ผู้เรียนไปศึกษากรอบย่อยให้เข้าใจก่อน จึงจะสามารถก้าวหน้าต่อไปได้ การเรียนจะไม่ดำเนินไปตามลำดับขั้นตอน แต่จะย้อนไปย้อนมา ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้เรียน (อำนวย เดชชัยศรี 2542: 123 - 124)

นอกจากการจัดการเรียนรู้ที่ใช้บทเรียนสำเร็จรูปเป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแล้ว ผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกายและสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียน ดังนั้นในการจัดการเรียนรู้ควรใช้รูปแบบวิธีการที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง กระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ ไปสอดคล้องในการจัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการวางแผนเป้าหมายร่วมกันและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการนำกระบวนการเรียนรู้ในกลุ่มสาระเดียวกันหรือต่างกลุ่มสาระมาเรียนร่วมกัน ในแต่ละช่วงชั้น ซึ่งเป็นการเรียนรู้แบบองค์รวมที่เรียกว่า การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในงานวิจัยฉบับนี้ เป็นการจัดการเรียนรู้เนื้อหาภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระเศรษฐศาสตร์ เป็นลักษณะการเชื่อมโยงการเรียนรู้ในระดับรายวิชา โดยมีเนื้อหาสาระการเรียนรู้ในรายวิชาเดียวกันบูรณาการเข้าด้วยกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงสมร สารแสน (2550: 136) ได้วิจัย เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีการสอนแบบบูรณาการ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น คือ คิดเป็นร้อยละ 83.33 ซึ่ง

ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนที่กำหนดไว้ และงานวิจัยของหทัยกาญจน์ ตำรวลหันธ์ (2549: 163) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยใช้แหล่งเรียนรู้ เรื่อง ถลกบาตร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ผลการเรียนรู้ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากความเป็นมาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยต้องการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขา โดยบูรณาการแหล่งเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงเชิงคู่เพชรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้และความสามารถในการสร้างผลงานของนักเรียน โดยนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ให้เกิดการสร้างสรรค์ผลงานที่มีประสิทธิภาพต่อไป

1. เพื่อพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป โดยบูรณาการแหล่งเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง เชิงคู่เพชรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงเชิงคู่เพชรบุรี โดยบูรณาการแหล่งเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

3. เพื่อประเมินความสามารถในการสร้างผลงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงเชิงคู่เพชรบุรี โดยบูรณาการแหล่งเรียนรู้

วิธีการศึกษา

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านลาดวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา

2553 จำนวน 9 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 360 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 โรงเรียนบ้านลาดวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 37 คน ที่ได้มาด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

2.1 แบบสอบถาม เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานความต้องการของนักเรียน ในการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขา

2.2 แบบสอบถามความต้องการและความคิดเห็นของครูผู้สอนสาระเศรษฐศาสตร์ ก่อนการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขา

2.3 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญก่อนการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขา

2.4 บทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขา โดยบูรณาการแหล่งเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงเชิงคู่เพชรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านลาดวิทยา จำนวน 3 เล่ม ได้แก่ เล่มที่ 1 เรื่อง สินค้าเมืองเพชร เล่มที่ 2 เรื่อง อาชีพของคนเมืองเพชร และเล่มที่ 3 ศิลปประเพณีและวัฒนธรรมเมืองเพชร

2.5 แผนการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการแหล่งเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงเชิงคู่เพชรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 4 แผน ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง แผนทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ในจังหวัดเพชรบุรี แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง สินค้าเมืองเพชร แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง อาชีพของคนเมืองเพชร และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ศิลปประเพณีและวัฒนธรรมเมืองเพชร

2.6 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 30 ข้อ

2.7 แบบประเมินความสามารถในการสร้างผลงานของนักเรียน

3. วิธีการเก็บข้อมูล

วิธีการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.1 นำแบบสอบถามไปสอบถาม เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานความต้องการของนักเรียนและสอบถามความต้องการและความคิดเห็นของครูผู้สอนสาระเศรษฐศาสตร์ ในการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขา

3.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านตรวจสอบความถูกต้อง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านบทเรียนสำเร็จรูป ผู้เชี่ยวชาญด้านแหล่งเรียนรู้ และผู้เชี่ยวชาญด้านเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อตรวจสอบหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของแบบสอบถามเพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลพื้นฐานความต้องการของนักเรียนและความต้องการ รวมทั้งความคิดเห็นของครูผู้สอนสาระเศรษฐศาสตร์ ในการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขาต่อไป

3.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านตรวจสอบความถูกต้อง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านบทเรียนสำเร็จรูป ผู้เชี่ยวชาญด้านแหล่งเรียนรู้ และผู้เชี่ยวชาญด้านเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อตรวจสอบหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) ของแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

3.4 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาทั้งข้อมูลจากการสอบถามนักเรียน การสอบถามครูผู้สอนสาระเศรษฐศาสตร์ และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมากำหนด

โครงสร้าง ขอบเขตเนื้อหา วัตถุประสงค์ และดำเนินการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขา โดยบูรณาการแหล่งเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงเชิงคู่เพชรบุรี จำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ 1) สินค้าเมืองเพชร 2) อาชีพคนเมืองเพชร 3) ศิลปประเพณีและวัฒนธรรมเมืองเพชร โดยบทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขา ที่สร้างขึ้นแต่ละชุด จะมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้ คือ (1) ชื่อเรื่อง (2) คำนำ (3) คำชี้แจง (4) วัตถุประสงค์ (5) ประเมินก่อนเรียน (6) เนื้อหา (7) ประเมินหลังเรียน

3.5 นำบทเรียนสำเร็จรูป โดยบูรณาการแหล่งเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงเชิงคู่เพชรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพ (E1/E2) ของบทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขา โดยนำไปทดลองใช้กับนักเรียนรายบุคคลหรือแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (Individual Tryout หรือ One to One Tryout) โดยทดลองใช้กับนักเรียนจำนวน 3 คน ที่มีความสามารถต่างกัน ได้แก่ นักเรียนที่มีผลการเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อนอย่างละ 1 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มเล็กหรือกลุ่มย่อย (Small Group Tryout) จำนวน 9 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนที่มีผลการเรียนเก่ง 3 คน ปานกลาง 3 คนและอ่อน 3 คน ผู้วิจัยได้นำบทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขาไปทดลองแบบภาคสนาม (Field Tryout) จำนวน 36 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำไปทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.6 นำบทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขา โดยบูรณาการแหล่งเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงเชิงคู่เพชรบุรี ที่สร้างและพัฒนาขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 3.6 ชี้แจงทำความเข้าใจกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับวิธีการเรียนจากบทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขา โดย

บูรณาการแหล่งเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง
เคียงคู่เพชรบุรี

3.7 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
(Pre-test) เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรง
ชีวิต จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลา 30 นาที

3.8 ดำเนินการทดลองใช้บทเรียน
สำเร็จรูปแบบสาขา โดยบูรณาการแหล่งเรียนรู้เรื่อง
เศรษฐกิจพอเพียงเคียงคู่เพชรบุรี กับนักเรียนกลุ่ม
ตัวอย่าง

3.9 หลังจากที่ได้ดำเนินการศึกษากิจกรรม
โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขา โดยบูรณาการ
แหล่งเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงเคียงคู่เพชรบุรี
สิ้นสุดลงแล้ว นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน
Post-test จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลา 30 นาที

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ ไปทำการวิเคราะห์
ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่า t-test แบบ
Dependent

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป
โดยบูรณาการแหล่งเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง
เคียงคู่เพชรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2”
มีผลการวิจัย ดังนี้

1) ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของ
บทเรียนสำเร็จรูป โดยบูรณาการแหล่งเรียนรู้ เรื่อง
เศรษฐกิจพอเพียงเคียงคู่เพชรบุรี 86.03 เป็นไปตาม
เกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

2) ผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 2 ที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง เศรษฐกิจ
พอเพียงเคียงคู่เพชรบุรี โดยบูรณาการแหล่งเรียนรู้
หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05

3) ผลการประเมินความสามารถในการสร้าง
ผลงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการ
เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง
เคียงคู่เพชรบุรี โดยบูรณาการแหล่งเรียนรู้ พบว่า
นักเรียนมีความสามารถในการสร้างผลงานอยู่ใน
ระดับ ดี

จากผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาและหา
ประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง เศรษฐกิจ
พอเพียงเคียงคู่เพชรบุรี โดยบูรณาการแหล่งเรียนรู้
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สามารถ
อภิปรายผลได้ ดังต่อไปนี้

1. ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของ
บทเรียนสำเร็จรูป โดยบูรณาการแหล่งเรียนรู้เพชรบุรี
เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงเคียงคู่เพชรบุรี 86.03 เป็น
ไปตามเกณฑ์ สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่
กำหนดไว้ เนื่องจากการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป โดย
ผู้วิจัยได้สร้างบทเรียนสำเร็จรูปอย่างเป็นระบบ โดย
ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีต่างๆ ที่
เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา หลักการและทฤษฎี
ทางจิตวิทยาพื้นฐานในการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป
ศึกษาความต้องการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
เพื่อทราบความต้องการของผู้เรียนเกี่ยวกับการจัด
การเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขา
ศึกษาความต้องการและความคิดเห็นของครูผู้สอน
เศรษฐศาสตร์ เพื่อให้ทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับความ
ต้องการบทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขา ในการนำไป
พัฒนาผลการเรียนรู้ทางการเรียนของนักเรียน รวมทั้ง
การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญ
ด้านบทเรียนสำเร็จรูป และผู้เชี่ยวชาญด้านท้องถิ่น
เพชรบุรี จากนั้นจึงนำบทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขาที่
พัฒนาขึ้น ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อ
ตรวจสอบ ต่อจากนั้น ผู้วิจัยนำบทเรียนสำเร็จรูปแบบ
สาขาไปทดลองใช้กับนักเรียนรายบุคคล (One to One
Try Out) จำนวน 3 คน พบว่า นักเรียนยังเกิดความ

สืบสนในการใช้บทเรียน เนื่องจาก ยังไม่ได้ทำความเข้าใจในการอ่านคำแนะนำการใช้บทเรียนอย่างละเอียด แต่เมื่อครูให้อ่านบททวนอีกครั้ง นักเรียนก็สามารถศึกษาบทเรียนจนจบ และในหน่วยที่ 3 ตัวอักษรขนาดเล็ก และมีเนื้อหามาก รูปภาพประกอบในบทเรียนมีขนาดเล็ก ทำให้ไม่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน จึงได้ปรับในการตัดเนื้อหาบางส่วนออก และปรับขยายภาพให้ใหญ่ขึ้น ทดลองใช้กับนักเรียนแบบกลุ่มเล็ก (Small Group Tryout) จำนวน 9 คน การทดลองในขั้นนี้ผู้วิจัยได้ปรับตัวแก้ตัวอักษรในบทเรียนให้ใหญ่ขึ้น ปรับตัวเลือกในแบบทดสอบผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนที่ใช้ภาษาไม่ชัดเจน จากนั้นจึงนำบทเรียนสำเร็จรูปไปทดลองภาคสนาม (Field Tryout) จำนวน 36 คน นำข้อบกพร่องที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไข จนได้บทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขาที่สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ จะเห็นได้ว่าบทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้ดำเนินการสร้างมาอย่างเป็นระบบเป็นขั้นตอนผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ และทดลองใช้กับนักเรียน เพื่อปรับปรุงหลายครั้ง ส่งผลให้การเรียนรู้ของนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด Thorndike Skinner ของธีระชัย ปุณฺณโชติ (2539: 25-36) และ จิราวัฒน์ ชิริเวท (2542: 175-176) ที่กล่าวถึง หลักการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปว่า ต้องมีการหาประสิทธิภาพของบทเรียนตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ และมีการปรับปรุงแก้ไขบทเรียนก่อนนำไปใช้จริง ยงยุทธ สุวรรณนัง (2547: 172) ได้ทำการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัย พบว่าบทเรียนสำเร็จรูปที่สร้างขึ้นมีค่าประสิทธิภาพ 86.13/80.00 และสอดคล้องกับวรรณ สวัสดิรักษา (2542: 43) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างบทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขา เรื่องเสียงในภาษาไทย วิชา

ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ปีพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ผลการวิจัยพบว่าบทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขา เรื่อง เสียงในภาษาไทย มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 84.20/81.11

2. ผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป โดยบูรณาการแหล่งเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงเชิงคู่เพชรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนหลังเรียน มีค่า ($\bar{X} = 25.76$, S.D. 2.03) สูงกว่าคะแนนก่อนเรียน มีค่า ($\bar{X} = 12.57$, S.D. 2.53) สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจากการสอนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขา เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง เชิงคู่เพชรบุรี ได้ใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญในเมืองเพชรบุรี และโครงการในพระราชดำริ ด้วยการไปสัมผัสของจริงจากแหล่งเกิดและจดบันทึก ซึ่งอยู่ขั้นตอนที่ 2 เป็นขั้นของการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูป เพราะจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาของจังหวัดเพชรบุรีได้เป็นอย่างดี ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยบทเรียนบทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขา ผู้วิจัยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสถานที่จริง โดยออกไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ แล้วจึงกลับมาศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง ซึ่งการศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในจังหวัดเพชรบุรี นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในบางกิจกรรม จึงส่งผลให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นและสนใจที่จะเรียนรู้อย่างยิ่ง เมื่อได้ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูป นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนในหน่วยการผลิตสินค้าและบริการ และหน่วยเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดเพชรบุรี จึงได้นำข้อมูลมาจัดทำบทเรียน

สำเร็จรูปแบบสาขา ให้มีความสอดคล้องกับข้อมูลในท้องถิ่นของผู้เรียน โดยจัดลำดับเนื้อหาให้มีความเหมาะสม และครอบคลุม เรียงเนื้อหาจากง่ายไปหายาก มีการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน และให้ผู้เรียนได้ศึกษาเนื้อหาตามความสามารถของผู้เรียน หากผู้เรียนมีความเข้าใจเนื้อหาดีแล้ว ก็สามารถศึกษาบทเรียนจบได้อย่างรวดเร็ว แต่ถ้าผู้เรียนไม่เข้าใจก็จะมีกรอบสาขาอธิบายให้ความรู้เพิ่มเติม เพื่อให้ผู้เรียนได้ทบทวน ทำความเข้าใจก่อนที่จะไปศึกษากรอบอื่นต่อไป เพราะกรอบสาขาจะบอกเหตุผลให้ผู้เรียนทราบว่าตอบถูกเพราะอะไร หรือตอบผิดเพราะอะไร ซึ่งเป็นการให้ผู้เรียนรู้จักการใช้เหตุผลในการตัดสินใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ หทัยกาญจน์ ตำรวลหันธ์ (2549: 163) ได้ทำการวิจัย การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยใช้แหล่งเรียนรู้ เรื่อง ถลกบาตร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ผลการเรียนรู้ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 งานวิจัยของประทีป ด่านแก้ว (2545) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องการทำมาหากิน ด้วยรูปแบบการสอนแบบบูรณาการ พบว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยร้อยละ 81 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ร้อยละ 75

3. ผลการประเมินความสามารถในการสร้างผลงานของนักเรียน โดยบูรณาการแหล่งเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงเชิงคู่เพชรบุรี พบว่า นักเรียนความสามารถในการสร้างผลงานอยู่ในระดับดี ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง พร้อมทั้งนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการ เพื่อประเมินความสามารถในการสร้างผลงานนักเรียน โดยใช้เกณฑ์การประเมิน 3 ประเด็น ได้แก่ ความถูกต้อง

ของเนื้อหาที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แนวทางการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และผลงานน่าสนใจ สวยงาม แสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งจากการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการในการสร้างผลงาน นักเรียนใช้กระบวนการของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาวิเคราะห์เพื่อสร้างผลงาน ซึ่งทำได้อยู่ในระดับดี พบว่า ผลงานที่นักเรียนทำได้ดีที่สุด คือ การจัดทำผังความคิด เนื่องจาก นักเรียนมีทักษะในการปฏิบัติงานและประสบการณ์ในการเรียน โดยสรุปเป็นผังความคิดในแต่ละวิชาอยู่แล้ว ทำให้นักเรียนสามารถนำมาบูรณาการกับหลักคิด ในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง จึงทำให้ผู้เรียนทำผลงานในเรื่องดังกล่าวได้ดี สอดคล้องกับแนวคิดของสิริพัชร เจษฎาวิโรจน์ (2546: 26-27) ที่กล่าวว่า การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ อย่างมีจุดหมาย ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการแสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จะช่วยสร้างความเข้าใจให้กับผู้เรียนได้อย่างลึกซึ้ง สอดคล้องกับแนวคิดของแลมเลซ (Lemlech 2002: 6) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความเชื่อมโยงเนื้อหาวิชา และกระบวนการเรียนรู้ เช่น การบูรณาการ จะช่วยให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของของเวลา มิติ การกระทำ ความคิดรวบยอด ปัญหาและการตัดสินใจ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้อยู่เสมอ สอดคล้องกับแนวคิดของกู๊ด (Good 1973: 121) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรจัดสภาพองค์ความรู้ในวิชาต่าง ๆ เป็นหน่วยเดียวกัน ให้มีความสัมพันธ์เชื่อมโยง ซึ่งอาจทำในรูปของโครงงานหรือกิจกรรม

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากการวิจัย พบว่า บทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขาเป็นสื่อการสอนที่นักเรียนยังไม่มี ความคุ้นเคย แม้ นักเรียนจะเคยเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปแบบแล้วก็ตาม แต่นักเรียนยังไม่มีเคยเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขา ซึ่งผู้วิจัยได้เขียนคำแนะนำในการใช้บทเรียนไว้แล้ว แต่นักเรียนยังเกิดความสงสัย ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรให้คำแนะนำ อธิบายวิธีการในการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขา ซึ่งนักเรียนจะเกิดความสงสัยในหน่วยแรกมากกว่าหน่วยอื่น ดังนั้นครูผู้สอนจึงต้องมีการเตรียมการให้พร้อม เพราะจะทำให้ผู้เรียนศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขาได้อย่างมีรวดเร็ว และเกิดผลดีตามที่ครูผู้สอนได้เตรียมวางแผนไว้

2. จากการวิจัย พบว่า บทเรียนสำเร็จรูปในหน่วยที่ 3 เรื่อง ประเพณี ศิลปะ และวัฒนธรรม

เมืองเพชร มีเนื้อหา มาก ทำให้ผู้เรียนใช้เวลาเรียนมากกว่าหน่วยอื่นๆ และผู้เรียนเริ่มรู้สึกเบื่อ และไม่ตั้งใจทำบทเรียน หากแยกเป็นหน่วยเล็กๆ ได้จะทำให้ผู้เรียนตั้งใจเรียนมากขึ้น เนื่องจากความสนใจของนักเรียนวัยนี้มีความสนใจในเรื่องต่างๆ ได้ค่อนข้างจำกัด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการสอนในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ร่วมกับการใช้สื่ออื่นๆ ที่ทันสมัย เช่น สื่อ E- book, E-Learning, CAI ในการจัดการเรียนรู้ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นสื่อที่น่าสนใจ

2. ควรมีการเปรียบเทียบความคงทนในการเรียนรู้ ระหว่างการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง และบทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขา

เอกสารอ้างอิง

- จิรารัตน์ ชีรเวท. (2542). เอกสารคำสอนวิชา 1033701 บทเรียนสำเร็จรูป. นครปฐม คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครปฐม.
- ดวงสมร สารแสน. (2550). การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีการสอนแบบบูรณาการ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทิสนา แหมมณี. (2550). ศาสตร์การสอน. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระชัย ปุณณโชติ. (2539). การสร้างบทเรียนสำเร็จรูป เส้นทางสู่อาจารย์ 3. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นุดประวีณ์ ประไพพิศ. (2548). การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พระไตรปิฎก. สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปริญญช พูลสถารุ. (2550). การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ประสานงานกลางการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). สำนักงานคณะกรรมการ. แผนพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบ พ.ศ. 2550-2554. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.เจ. พรินต์ติ้ง.

- ยงยุทธ สุวรรณัง. (2547). การพัฒนามาตรการเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ สำหรับ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รัชนิกร ประดิษฐ์เตสัง. (2548). **พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูปประกอบการ์ตูน เรื่อง การบริหารจัดการทรัพยากร สาธารณธรรมศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วรรณ สวัสดิรักษา. (2542). การพัฒนามาตรการเรียนสำเร็จรูปแบบสาขา วิชาภาษาไทย เรื่อง **เสียงในภาษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533)**. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์. (2546). **การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ**. กรุงเทพมหานคร: บิ๊ค พอยท์.
- สุนันท์ กล่อมฤทธิ์. (2547). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ท 32101 ภาษาไทย เรื่อง **ขุนช้าง ขุนแผน** ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการกับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศึกษาธิการ. กระทรวง. กรมวิชาการ. (2546). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- หทัยกาญจน์ ลำรวลหันธ์. (2549). **การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ เรื่อง ถลกบาตร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Dean, R.k. (1981). The Effectiveness of study grids versus programmed instructional, elasticity strutured teaching at West Virginia University. **Dissertation Abstract International** 42, 03 : 1085-A.
- Fraze. Bruce. (1995). **Integrated Teaching Metod : Theory. Classroom Application. And Field – base Connection**. New York : Delmar Publishers.
- Goldrick, B.P.(1998). **Effectiveness of programmed instruction in teaching the principles of Infection control to inservice nurses**. Dissertation Abstract International 48 (10 April).
- Good. Carter V. (1973). **Dictionary of Education**. 3 rd ed. New york : McGraw-Hill Book Company.